

LEVENSBSCHOUWING

Auke ten Hoeve
1957

Dit is een aanvulling op de persoonlijke biografie.

Ouderlijkhuus

Mijn vader was niet kerk-gaand en niet godsdienstig opgevoed. Mijn moeder was als Heilssoldate actief binnen het [Leger des Heils](#). Als kinderen zijn we dan ook daardoor in deze kerkgemeenschap opgegroeid.

Echter, als klein kind bleef ik bij mijn vader thuis. We waren dan druk met spellen spelen (vooral Dammen en Domino). Ik ging hooguit naar de zondagschool, maar wat ik daar hoorde boeide me niet. En, hoe ouder ik werd hoe meer ik vond dat deze Bijbelse verhalen niet klopten. Ik had er geen zin meer in om daarnaar toe te gaan. Ik zat liever thuis te spelen of te lezen.

Respect en tolerantie

Mijn vader gaf haar alle ruimte om dit werk binnen en vanuit het Leger des Heils te doen, ook al was zij daardoor veel op pad. Dat tolereerde hij, al moest hij daardoor meer in het huishouden doen. Er was respect over-en-weer binnen hun relatie.

Déjà vu

Als 8-jarige heb ik al afstand daarvan genomen. Pro forma ging ik nog naar de kerkdiensten. Maar, op mijn 11e heb ik aangegeven dat ik daaraan een einde wilde brengen en wat ook is gebeurd (tot teleurstelling van mijn moeder), ondanks 'druk' vanuit deze kerkelijke gemeenschap om toch tot andere gedachten te komen. Men kreeg geen grip op mij. Elk argument werd door mij gepareerd. Verbaal konden zij niet tegen mij op.

Voor mijn moeder was het een déjà vu. Als jong meisje had zij bewust voor het Leger des Heils gekozen (toen nog een opkomend kerkgenootschap en door bestaande kerken toen werd afgedaan als 'omstreden'). Haar moeder stond met de klomp op haar te wachten om te straffen dat zij weer naar een bijeenkomst was geweest. Toch weer hield dat haar niet. Nu had zij een zoon die eveneens standvastig was, zoals zij toentertijd. 'De appel valt dan niet ver van de boom'.

Invloed

Terugkijkend op deze levensperiode, dan is de invloed van het Leger niet helemaal weg te denken en weg te poetsen.

Het Leger des Heils is meer dan een geloofsgemeenschap. Dat doet ook veel goodwill-werk. Dat doen zij zonder een handleiding. Het is dan ook niet vreemd dat ik een adagium heb ('problemen bestaan niet, oplossingen wel!') en oog heb voor kwetsbare mensen, ongeacht welke rol ik vervul. Althans ik ben bewust van het feit dat er ook kwetsbare mensen zijn (zoals binnen mijn familie). Dat is ook nodig als je begenadigd bent met talent en daardoor op een hoog abstractieniveau denkt en werkt.

Zowel in mijn werk als privé konden mensen mij niet altijd (goed) doorgronden, ik koos soms ook voor oplossingen die minder voor de hand lagen. Immers, ik werkte niet volgens 'het boekje'. Met andere woorden, net als het Leger des Heils, ik ben iemand die ook bereid is om 'eens een ander bril op te zet-

ten' en (figuurlijk gesproken) de rol van 'mediator' in te vullen, juist door een ondogmatische en pragmatische benadering te kiezen.

Dat zie je bij mij ook terug bij politieke vraagstukken. Ik ben lid geweest van verschillende politieke partijen, soms zelfs van meerdere tegelijk. Binnen politieke partijen wordt dat niet op prijs gesteld. Sterker nog, veelal verbieden zij dat.

Toen ik (nog later) [Staatsrecht](#) studeerde, vond ik deze opstelling van politieke partijen ook ernstig. Immers, net als bij levensbeschouwing; bij het ene kun je dit vinden en het andere weer iets elders. Zo maak je voor jezelf een compleet plaatje op basis van je eigen stelsel van waarden, normen en opvattingen. Uiteraard, bij een verkiezing moet je een keuze maken op basis van wat je op dat moment het belangrijkste vindt. Dat kan poer keer verschillend zijn op lokaal niveau weer anders dan op landelijk niveau. Daarom dat ik altijd op verschillende politieke partijen een stem heb uitgebracht. De term Zwevende kiezer vind ik geen juiste typering, het is een scheldwoord en neerbuigend van aard, althans zo ervaar ik dat.

Het blokkeren om lid te zijn van meerdere politieke partijen (in de loop der tijd), beperkt je mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Het tast het democratisch functioneren van een staat aan. Dat wordt veroorzaakt door (dominante) mensen (en meelopers) die een houding hebben van: alles of niks. Neutraliteit bestaat dan schijnbaar niet. Datzelfde heb je ook bij levensbeschouwing. Er is daar dan maar een juiste smaak. Ik ben bepaald niet fundamenteel van aard, dan alleen fundamenteel niet daarmee eens zijn (dat als woordspelletje).

In feite zie hier de basis voor mijn loopbaan en functies die ik binnen de overheid heb vervuld, zeker als het gaat om de rol van raadsgriffier. Ik had begrip voor alle standpunten en opvattingen. En, dat dit allemaal de ruimte krijgt zoals de kiezer dat ziet. Op dat moment geldt: 'Adel verplicht'.

Noot

Diepgang

Deze keuze heeft in de jaren daarna diepgang gekregen, toen ik elders studeerde. Ik ging als 14-jarige het huis uit om elders (in Zwolle) te gaan studeren. Dat is vrij jong.

Op deze Christelijke onderwijsinstelling kregen we (in de zeventiger jaren) ook Godsdienstonderwijs en wel van [dominee Sjouke Wijnsma](#), een Nederlandse Christelijk-Gereformeerd predikant en mede oprichter van de omroepvereniging [Evangelische Omroep](#) (EO).

Hij was ook presentator van het EO-radioprogramma [De Muzikale Fruitmand](#). Hij werd (in de tachtiger jaren) op staande voet ontslagen omdat hij verzuimde aangevraagd verzoeknummer te draaien voor [prinses Juliana](#).

Daar op school hadden hij en ik diep respect voor elkaar. Het was voor hem geen eenvoudige opgave om jongeren bij de les te houden. Niemand was geïnteresseerd in deze les. Wel merkte hij dat ik wel aandachtig luisterde. Dat vond hij geweldig, hoewel hij ook wist dat ik afstand had genomen van het Christelijk geloof.

Wij waren dan ook twee uitersten. Hij was zwaar op de hand (mede door een trauma) en kon donderpreken houden. Je had een helm nodig om geen vallend gesteente op je hoofd te krijgen. Het plafond sidderde.

Toch heb ik de rest van mijn leven waardering voor hem, al zijn zijn keuzes niet de mijne. Hij koos radicaal voor de [Nederlandse Statenbijbel](#). Dat begin prominent met het Scheppingsverhaal. Maar, hij was wel zo eerlijk om ook daarbij te vertellen dat er ook een andere vertalingen is (een Duitse vertaling). En, dat begin (bij het Oude Testament) als een filosofie van Mozes over hoe wellicht de wereld was ontstaan (te weten, de boeken Mozes I, Mozes II en Mozes III in plaats van Genesis, Exodus, Leviticus).

Daarmee kon ik wel uit de voeten. Hierdoor was er geen verschil tussen Geloof en Wetenschap. De discussies tussen gelovigen en wetenschappers heb ik dan ook altijd op afstand gehouden. Beide 'partijen' zijn dan niet voldoende geïnformeerd. Het is dan een non-debat.

Immers, als je het leest als een filosofie van iemand in het verre verleden, dan is het best wel een knap staaltje werk van deze ene Mozes. Hij zat – met zijn beperkte kennis – er niet ver naast naarmate er meer wetenschappelijke kennis ontstaat over het ontstaan van Aarde, het leven daarop en hoe de mens daaruit is voorgesproten (ten minste als je zijn verhaal ontdekt van allerlei symboliek).

Beklijven

Als jong volwassene ben ik lid geworden van het [Humanistisch Verbond](#). Jaren later heb ik daarvan afscheid genomen. Er ontstond een (dominante) stroming binnen deze organisatie die hoe-dan-ook anti-Geloof was. Dat heeft mijns inziens niets te maken met Humanisme. Voor mijn is Humanisme een platform voor alle mensen ongeacht hun levensbeschouwing, daardoor met elkaar in gesprek zijn en delen van wat er wel gemeenschappelijk is. Dat sluit aan bij de hiervoor gegeven noot.

Dat is leidend gebleven in mijn leven, ook op politiek vlak. Ik snapte dan ook niet waarom je niet lid mocht zijn van meerdere politieke partijen. Wat je bij het ene niet vindt, vind je wel bij de ander. Mensen vonden het (later) vreemd dat ik lid was of was geweest van verschillende partijen achtereenvolgens.

Los eindje

Los van dit alles, knaagde er wel iets. Door mijn (biologische) broer ben ik langzaam maar zeker daarvan bewust geworden. En, dat was het Joods Gevoel. Hij was daarin conservatief, ondergetekende liberaal. Dat is niet actief beleden, wel altijd latent aanwezig geweest. Waar dat gevoel vandaan komt, is niet bekend. Het heeft met de opvoeding te maken (via de zijde van mijn (biologische) moeder). Overigens, je kunt alleen Joods zijn via moeders kant (aldus de Joodse traditie).